

Zesłanie Ducha Świętego

Ostatnia, ósma niedziela okresu wielkanocnego – to tzw. Niedziela Zesłania Ducha Świętego. Przypada ona na pięćdziesiąty dzień po zmartwychwstaniu Chrystusa, stąd nazywa się ją dniem Pięćdziesiątnicy.

W języku greckim „pięćdziesiąt” oznacza „pentekost”, stąd też można spotkać się z jej inną nazwą: Niedziela Pentekostalna. Specyfikę chrześcijańską tej niedzieli widać lepiej na tle jej żydowskich korzeni, z której się ona zrodziła, przyjmując dodatkową nazwę Zielonych Świątek.

Istotna treść tego chrześcijańskiego święta wyraża się w znaczeniu Ducha Świętego, jakie się Mu przydaje w związku z Jego zesłaniem.

Korzenie żydowskie

Według Dziejów Apostolskich, wydarzenie zesłania Ducha Świętego na Apostołów nastąpiło w dniu żydowskiego święta, zwanego Świętem Tygodni (Hag Szavuot). Obok Paschy i Sukkot (namiotów), było to jedno z tzw. trzech świąt pielgrzymich, na które Izraelici każdego roku mieli się wstawiać w świątyni jerozolimskiej (Wyj 23,14-17, Pwt 16,16, Kpl 23,15-22). Wszystkie one były świętami plonów związanymi z wyjściem Izraelitów z niewoli Egipskiej i wędrówką przez pustynię. Pascha, zwana też Przaśnikami, była związana z początkiem żniw jęczmiennych, Szavuot ze żniwami pszennymi, będąc jednocześnie początkiem sezonu owocowego; Sukkot był czasem winobrania i zbiorów pozostałych płodów rolnych. Od Paschy

należało obliczać dni do Pięćdziesiątnicy (Pwt 16,9-12), co czyniono w sposób uroczysty każdego wieczoru po modlitwach w synagodze, tzw. obliczanie omeru (sefirat ha omer). Odliczanie kończyło się właśnie świętem Tygodni (Szavuot), które z tej racji nazywano również dniem zamknięcia (atzeret). Wtedy dziękowano Bogu za plony przynosząc ich owoce. Tak więc Żydzi przynosili w okresie Paschy pierwsze kłosa, a po pięćdziesięciu dniach na zakończenie żniw (Szavuot) ich owoce. Po zburzeniu świątyni jerozolimskiej (70 r. po Chr.) wszelkie zwyczaje rolnicze ustały, a rozproszeni po świecie Żydzi zaczęli kojarzyć to święto z objawieniem przez Boga Tory, wyrażonej w przekazaniu Mojżeszowi tablic dekalogu na Synaju. Zaczęto wtedy podkreślać związek między wyzwoleniem (Pascha) i objawieniem (Szavuot), wyrażającym się w historycznym przejściu Izraelitów z Egiptu na Synaj.

Chrześcijański sens święta

Według św. Jana w pierwszym dniu po szabacie Zmartwychwstały Chrystus ukazał się uczniom i tchnął na nich Ducha Świętego. Pokrywa się więc on z dniem składania pierwocin ze żniw jęczmiennych. Nie przeczy to wzmiance Łukasza z Dziejów Apostolskich, który umieszcza zesłanie Ducha Świętego w dniu pięćdziesiątnicy, która jest także dniem dziękczynienia za plony. Obie wersje podkreślają więc ten sam czas, który jest składaniem Bogu pierwocin, a dar Ducha Świętego jest pierwszym darem Chrystusowego żniwa. Analogia jest tu bardzo widoczna: Żydzi przynosili w okresie Paschy pierwsze kłosa, a dopełnieniem tego był obrzęd w pięćdziesiątym dniu (Szavuot); chrześcijanie w czasie Paschy wspominają ofiarę Chrystusa, która otrzymuje jakby ukoronowanie w zesłaniu Ducha Świętego, w dniu Pięćdziesiątnicy. Z racji przynoszenia zielonych kłosów pierwocin samo święto nazywano również Zielonymi Świątkami. Znaczący problematyki

zauważają jeszcze inne paralele warte odnotowania. Porównuje się wejście Mojżesza na górę Synaj z wejściem Jezusa do nieba po czterdziestu dniach, po to by dziesięć dni później ten pierwszy zszedł z tablicami dekalogu do Izraela, a Jezus mógł wraz ze swoim Ojcem zesać dar Ducha Świętego. Jezus, drugi Mojżesz, posyła Kościołowi, który jest nowym Izraelem, nowego Ducha, mającego moc poruszyć skamieniałe serca ludzkie, w myśl słów proroka Ezechiela: „Dam wam nowe serce i nowego Ducha tchnę do waszego wnętrza” (por. Ez 36,26). Kamienne przykazania Izraela dopiero w Duchu Chrystusa będą prawdziwie przestrzegane, bo to już nie dwie kamienne tablice niesione przez Mojżesza i złożone w namiocie spotkania, ale Osoba żywa, Duch Święty, trzecia Osoba Trójcy Świętej posłana od Ojca i Syna, która zaczyna mieszkać w naszych sercach. Ludzkie serca stają się od teraz świątynią Ducha Świętego. Tak Chrystus wypełnia doskonale to, co zapowiadał Mojżesz.

Duch Święty – sprawca Boskiego działania

W świetle powyższych rozważań widać wyraźnie znaczenie uroczystości zesłania Ducha Świętego. Duch Święty jest Boskim darem dla Kościoła i świata, który wprowadza pierwotny porządek Boży: pozwala zachowywać Boże przykazania w Duchu miłości Boga i bliźniego. Jest to porządek przywrócony przez Chrystusa na krzyżu i wdrażany po Jego śmierci i zmartwychwstaniu w Duchu wzajemnej miłości Ojca i Syna zlanego na Kościół w dniu Pięćdziesiątnicy. To właśnie ten Duch Święty sprawia, że od dnia Jego zesłania aż po dziś dzień aktualizuje się na wszystkich pokoleniach ludzkich dzieło zbawcze Jezusa Chrystusa realizowane w Kościele, w sposób sakramentalny. Duch ten jest wdrażany zarodkowo w sakramencie chrztu świętego i rozwijany stopniowo w sercu człowieka otwartym na działanie Boże, stając

się tym samym źródłem uświęcenia. To właśnie w Nim są skuteczne nasze modlitwy, dociera do nas żywe słowo Pisma świętego, a wszelkie wydarzenia naszego życia w wierze są odbierane jako przejaw działania Bożego. Jest On obecny we wszystkich sakramentach Kościoła, szczególnie Eucharystii, sprawiając i aktualizując dzieło zbawcze Jezusa Chrystusa. W ten sposób, poprzez nawrócone serca ludzkie i sakramentalne celebracje misterium zbawczych Chrystusa, zmienia się oblicze tej ziemi i zaczyna królować prawdziwy pokój i miłość.

